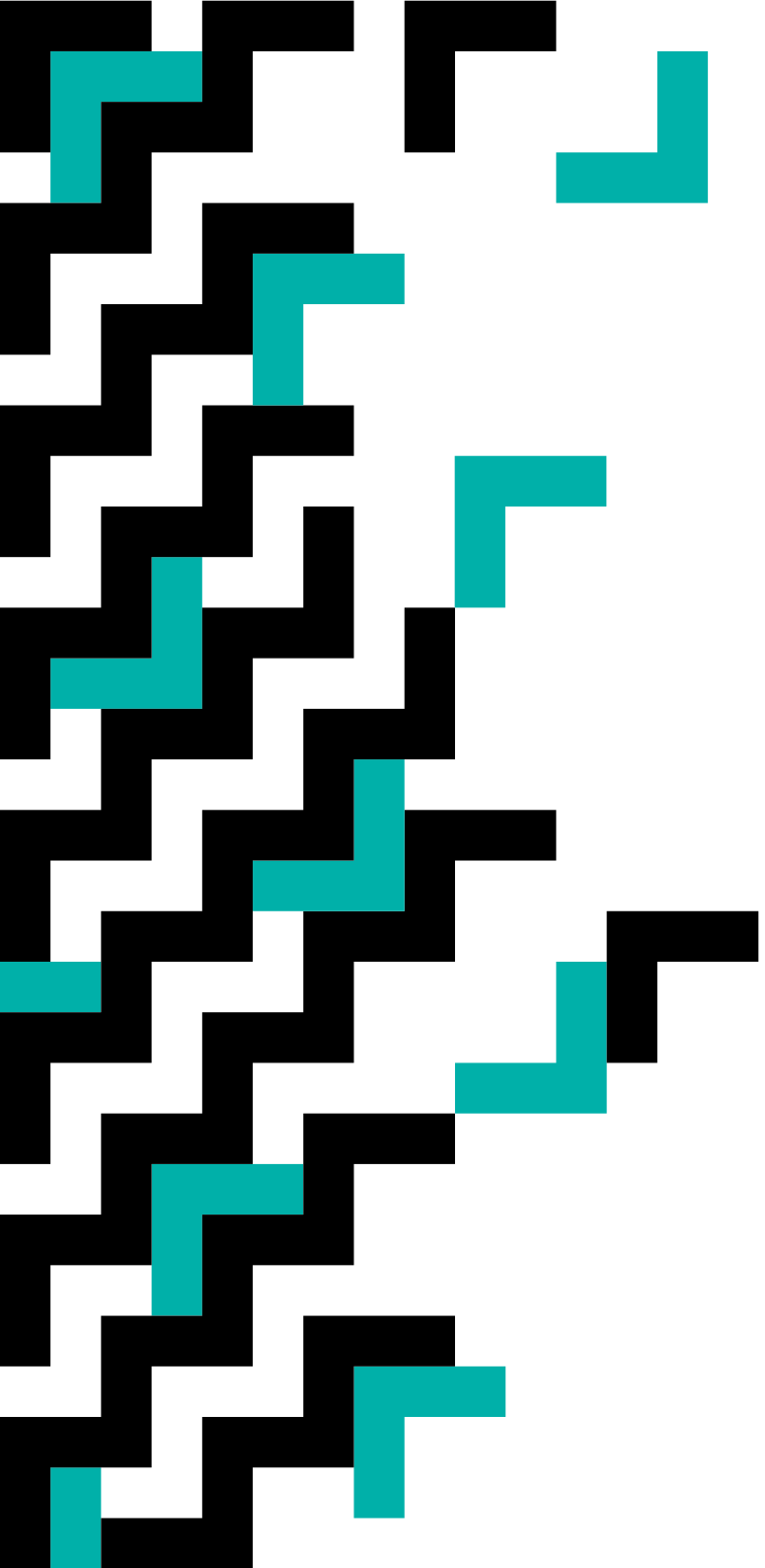

JAARVERSLAG 2019

VOORWOORD

In 2019 lanceert VLIR een nieuwe huisstijl. De kleuren groenblauw, zwart en wit worden geïntroduceerd als nieuw kleurpalet. In een nieuw logo worden het acroniem en de naam van onze koepelorganisatie gevat in een grafisch motief van rechte hoeken. De vormgevers hebben ernaar gestreefd om een open en uitnodigend logo te creëren, waarbij het overvloedige wordt weggelaten. De rechte hoeken verbeelden hoekstenen, verwijzend naar de rol van onze universiteiten als hoeksteen voor welvaart en welzijn. Die hoekstenen worden herhaald in alle huisstijlelementen. Een belangrijk element is de nieuwe website. Er is gekozen voor een communicatiestrategie waarbij de website een portaal moet worden dat toegang geeft tot de relevante publieke informatie, en waar vooral de dynamiek van de werking van VLIR wordt aangegeven.

Wanneer wij in terugblik op 2019 de werking van de Vlaamse Interuniversitaire Raad bekijken, dan kunnen de kernwoorden die worden gebruikt voor het beschrijven van de nieuwe huisstijl ook worden gebruikt om de inhoudelijke dossiers te beschrijven en samen te vatten. Om te beginnen zijn er onze hoekstenen, de zes beleidsdomeinen waarrond wordt gewerkt: Beheer en Administratie, Diversiteit en Sociaal beleid, Internationalisering, Onderwijs en Kwaliteitszorg, Onderzoek en Innovatie, Ontwikkelingssamenwerking.

Open, uitnodigend en dynamisch

In 2019 wordt ingezet op communicatie en informatiedeling. Voorbeelden hiervan zijn: de oprichting van de nieuwe werkgroep Wetenschapscommunicatie (samen met VLHORA), het opzetten van een Nagoya-portaalsite.

In 2019 worden binnen verschillende beleidsdomeinen aanbevelingen en kaders gepubliceerd. Enkele voorbeelden: gender in academia, vluchtelingen, reizen naar risicogebieden, kennismigratie.

De VLIR-overlegstructuren bieden een platform voor kennisdelen en uitwisseling van goede praktijken. Voorbeelden hiervan vinden wij binnen het beleidsdomein Onderwijs en Kwaliteitszorg met de debatten over IJkingstoets, Educatieve master. Dat overleg sluit aan bij één van de opdrachten van onze universiteiten: het oriënteren en begeleiden van studenten.

Nieuwe financieringsmodellen worden onderhandeld en op overheidsniveau worden extra budgetten vrijgemaakt. Zie hiervoor: het aangepast regelgevend kader voor onderzoeksfinanciering en de lancering van de interuniversitaire oproep iBOF.

En, 2019 is het jaar van de verkiezingen. VLIR publiceerde in 2018 zijn Verkiezingsmemorandum. In 2019 hebben open en constructieve gesprekken plaats met politici en de nieuwe ministers voor Onderwijs en Innovatie. VLIR is vragende partij om een toekomstgericht, constructief debat aan te gaan met de nieuwe beleidsploeg.

Het lemma bij de creatie van de nieuwe huisstijl is: Kennis en wetenschappelijk onderzoek zijn de hoekstenen van onze welvaart. Als koepelorganisatie die de vijf Vlaamse universiteiten samenbrengt, wenst VLIR hier maximaal toe bij te dragen. Wij kijken alvast uit naar wat 2020 brengt.

Luc Sels
voorzitter

Koen Verlaeckt
secretaris-generaal

INHOUD

2 Voorwoord

4 Onderzoek en Innovatie

5 Aangepast regelgevend kader voor onderzoeksfinanciering
6 Wetenschapscommunicatie
6 Research Data Management en Open Science
7 Nagoya Protocol
8 Investerings in onderzoek en innovatie op Europees niveau
9 Academisch erfgoed

10 Onderwijs en Kwaliteitszorg

11 Kwaliteitszorg
11 Educatieve master en IJkingstoetsen

12 Diversiteit en Sociaal beleid

13 Gender in academia
14 Vluchtelingen

15 Internationalisering

16 Reizen naar risicogebieden
16 Mensenrechten
17 Kennismigratie
17 Brexit
18 Permanente aandacht voor academische vrijheid

19 Ontwikkelingssamenwerking

20 Sharing minds, changing lives
20 Eredocoraat UOS voor vijf toppers uit het Zuiden

21 Beheer en Administratie

22 Algemene Verordening Gegevensbescherming

23 Boodschap aan de Vlaamse regering

23 Verkiezingsmemorandum 2019
24 Kernboodschappen uit het Verkiezingsmemorandum 2019
25 Besparingen en nieuwe beleidsimpulsen
25 Bricks for brains

26 Interne organisatie

26 Aanpassing statuten
26 Interne reglementen
27 Samenstelling raad en bureaus
27 Personeel VLIR-secretariaat
28 VLIR-overlegplatformen

29 Persberichten en opiniestukken

30 Kerncijfers

31 Colofon

ONDERZOEK EN INNOVATIE

ONDERZOEK EN INNOVATIE

Aangepast regelgevend kader voor onderzoeksfinanciering

In nauw overleg met VLIR past de Vlaamse regering in het voorjaar 2019 het regelgevend kader voor het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF), het Industrieel Onderzoeksfonds (IOF) en het programma voor Omkadering van Jonge Onderzoekers (OJO) aan. Het grote sleutelwoord is: samenwerking in alle vormen, tussen de universiteiten onderling, internationaal, regionaal, tussen de universiteiten en de niet-academische wereld en tussen disciplines.

De nieuwe BOF-regelgeving legt scherpe klemtonen op interuniversitaire samenwerking, excellentie, internationale samenwerking en interdisciplinariteit. De nieuwe benadering bouwt ook structurele stabiliteit in, waarbij de helft van de BOF-middelen vastgeklit wordt voor een periode van vijf jaar op basis van de resultaten van de voorafgaande vijf jaar. De tweede helft, het variabel gedeelte, wordt voortaan mede verdeeld op basis van een aantal nieuwe parameters. Daarbij verschuift de klemtoon van kwantiteit naar kwaliteit. De universiteiten engageren zich om een specifieke performantie-indicator te ontwikkelen die interdisciplinariteit in kaart brengt.

Bij IOF gaat tot nu meer aandacht naar samenwerking tussen de Vlaamse instellingen, internationale en regionale samenwerking, *Responsible Research and Innovation* (RRI) en interdisciplinariteit. In de verdeling van de subsidie wordt explicieter rekening gehouden met valorisatie-output. Daarnaast wordt een gegarandeerd minimum percentage van de IOF-subsidie voorzien voor de drie kleinste associaties.

De belangrijkste wijziging aan het OJO-programma is de versterkte nadruk op samenwerking enerzijds tussen de universiteiten onderling en anderzijds tussen de universiteiten en de niet-academische wereld. Daarnaast wordt ook de rapportering vereenvoudigd.

De wijzigingen in de regelgeving gaan gepaard met stijgingen van de BOF-enveloppe met 35 miljoen euro en de IOF-enveloppe met 20 miljoen euro. Een duidelijke blijk van vertrouwen vanwege de Vlaamse regering in de kracht van onze universiteiten en het belang van onderzoek voor welzijn en welvaart. Het programma Omkadering Jonge Onderzoekers kent een budgetverhoging van 4 naar 5 miljoen om het budget per jonge onderzoeker bijna terug op peil te brengen ten opzichte van de opstart in 2013.

De vijf Vlaamse universiteiten lanceren gezamenlijk de eerste oproep tot het indienen van iBOF-projecten in het najaar. Voor de eerste keer worden BOF-middelen van de vijf universiteiten samengebracht om onderzoeksconsortia te financieren met onderzoekers uit meerdere instellingen. Gerenommeerde buitenlandse experts zullen de projectvoorstellen beoordelen in 2020. De beschikbare enveloppe voor deze eerste oproep bedraagt minstens 30 miljoen euro. De geselecteerde onderzoeksconsortia zullen op 1 januari 2021 van start kunnen gaan.

ONDERZOEK EN INNOVATIE

Wetenschapscommunicatie

De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) richten, op vraag van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad (VLUHR), een gemengde VLIR-VLHORA werkgroep Wetenschapscommunicatie (wecom) op. Deze neemt het beheer van wetenschapscommunicatie over van het interassociatieoverleg. De werkgroep wordt als volgt samengesteld: vijf vertegenwoordigers van de universiteiten en vijf vertegenwoordigers van de hogescholen. Het secretariaat en de ondersteuning van de werkgroep worden toegewezen aan VLIR.

De opdracht van de werkgroep is als volgt: (1) de beleidsvoorbereiding op het vlak van wetenschapscommunicatie, (2) de monitoring van de uitvoering van het convenant (overeenkomst VLIR - VLHORA - EWI), en (3) het ondersteunen van opleidings- en professionaliseringsinitiatieven ten behoeve van de medewerkers wetenschapscommunicatie in de associaties, universiteiten en hogescholen.

In 2019 richt de werkgroep zich op de drie gezamenlijke projecten van het convenant: Vlaanderenbreed Netwerk van Wetenschapscafés, het online platform wetenschapinvlaanderen.be en Dag van de Wetenschap. Deze projecten zullen de komende jaren verder worden uitgewerkt.

De werkgroep organiseert in 2019 ook een eerste netwerkevent voor de leden van de expertisecellen wetenschapscommunicatie van de respectieve universiteiten en hogescholen. Tijdens een netwerkevent worden workshops georganiseerd rond een specifiek thema om best-practices te delen en samenwerking te stimuleren. In november 2019 is het thema: Doelgroepen bereiken. Vanaf 2020 zullen deze tweejaarlijkse evenementen ook open staan voor actoren wetenschapscommunicatie buiten de expertisecellen van de associaties.

Met de universitaire partners worden onderhandelingen opgestart met Universiteit van Vlaanderen om tot een nieuwe overeenkomst te komen.

Research Data Management en Open Science

Zowel inzake Research Data Management als Open Science staan de universiteiten de komende jaren voor grote uitdagingen. De volumes onderzoeksdata worden alsmear groter en onder meer onderzoeksfinancierders zien er steeds nauwer op toe dat deze data op een correcte manier beheerd en duurzaam bewaard worden. Terecht, want dit is van groot belang voor onder meer de repliceerbaarheid van onderzoek.

In het kader van de evolutie naar Open Science groeit verder de verwachting naar onderzoekers toe dat zij niet alleen hun publicaties, maar tevens de ingezamelde onderzoeksdata openstellen op een bruikbare manier. Zo kunnen deze ten goede komen aan andere onderzoekers maar ook aan bedrijven, ter facilitering van innovatie.

Dit alles vergt echter de nodige bijkomende investeringen in zowel data-infrastructuur als in personeel, meer bepaald *data stewards* die onderzoekers kunnen begeleiden en ondersteunen in deze transitie. Reeds begin 2018 hebben de universiteiten deze noden gesignaleerd bij de voogdijminister door middel van een witboek waarin de noden meer in detail werden geanalyseerd en waarin concrete actiepunten werden voorgesteld. Deze noden werden bevestigd door een externe consultancyopdracht, waarna de voogdijminister besloot tot de oprichting van de *Flemish Open Science Board* (FOSB) en om jaarlijks een budget van 5 miljoen euro ter beschikking te stellen van alle publieke onderzoekscentra in Vlaanderen.

In 2019 werkt VLIR, op vraag van het kabinet, de voorstellen verder uit en neemt VLIR het initiatief om hierover alle onderzoeksbelanghebbenden in Vlaanderen rond de tafel te brengen. In constructief onderling overleg worden zo de krijtlijnen uitgetekend van een *Flemish Research Data Network*, waarin onderlinge kennisdeling een centraal element vormt.

VLIR kijkt uit naar de verdere samenwerking met het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) en de andere belanghebbenden binnen de FOSB en meent dat het toegekende budget zal toelaten om belangrijke verdere stappen te zetten naar een duurzaam databeheer en open science ecosysteem in Vlaanderen.

ONDERZOEK EN INNOVATIE

Nagoya Protocol

Het Nagoya Protocol is een internationale overeenkomst gericht op de toegang tot genetische rijkdommen en de verdeling van voordelen bij het gebruik ervan.

Met de steun van het departement EWI legde VLIR in 2018 de basis voor de Nagoya-geletterdheid van de Vlaamse onderzoekers. Daarop wordt in 2019 volop verder gewerkt. De primaire doelgroep bestaat uit gebruikers van genetische rijkdommen en belanghebbenden zowel verbonden aan universiteiten als aan andere onderzoeksinstellingen.

De context van het Nagoya Protocol, cruciale termen, en noodzakelijke stappen voor gebruikers zijn gevat in een gedetailleerde digitale tool, een bondige checklist, en in uitgebreide infosessies die gehouden worden op de campussen van de vijf Vlaamse universiteiten en het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG).

Een nationaal en internationaal netwerk van experts wordt opgebouwd zowel om ervaringen, documenten en presentaties mee uit te wisselen als om concreet mee samen te werken. Van het Agentschap voor Natuur & Bos (ANB), het Instituut Natuur- & Bosonderzoek (INBO), het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde Antwerpen (KMDA), het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN), Plantentuin Meise, en het Belgische centrum voor microbiële genetische rijkdommen (belspo-BCCM) tot de London School of Economics en de universiteit van Stockholm.

VLIR zoekt samen met de centrale universitaire diensten naar oplossingen bij complexe casussen van *Access and Benefit-Sharing* (ABS). Prangende kwesties krijgen de gerichte opvolging die ze verdienen, bijvoorbeeld tijdens de studiedag over *Digital Sequence Information* (DSI) op 9 mei 2019, georganiseerd door VLIR in samenwerking met ANB, departement EWI, KBIN en Platform Biodiversiteit.

In samenspraak met de VLIR-werkgroep Wetenschap, Ethiek en Integriteit wordt een Nagoya-portaalsite opgezet om de onderzoekers en onderzoeksdiensten maximaal te ondersteunen. Geregeld overleg met de relevante overheden laat toe om optimaal de plannen en verwachtingen op te volgen en daarop in te spelen, maar ook om feedback van de universiteiten mee te nemen en aanbevelingen voor knelpunten te formuleren.

ONDERZOEK EN INNOVATIE

Investerings in onderzoek en innovatie op Europees niveau

Investeren in onderzoek en innovatie is een duurzame investering in de toekomst. VLIR ondertekent mee de internationale oproep *Seize our common future* voor meer Europese investeringen in onderzoek en innovatie. Investeren in deze sectoren is de meest effectieve, duurzame en toekomstgerichte verbintenis die de EU kan aangaan voor zijn burgers. Het gaat in de eerste plaats om investeringen in mensen, in het bijzonder in onze Europese jongeren, en de ontwikkeling van menselijk kapitaal en talent. Dit is een noodzakelijke voorwaarde voor de Europese Unie om een wereldpositie te kunnen innemen op het vlak van innovatiegedreven groei en competitiviteit. De Europese financiering in onderzoek en innovatie creëert een krachtige hefboom en versterkt ons vermogen om de globale uitdagingen aan te pakken.

VLIR pleit daarom voor: (1) een significante stijging van het budget voor het laatste jaar van het huidige Horizon 2020 programma, (2) een substantiële verhoging van het budget voor Horizon Europe, het volgende Kaderprogramma voor Onderzoek en Innovatie (2021-2027), tot minstens 120 miljard euro (in constante prijzen 2018).

Academisch erfgoed

Academisch erfgoed wordt gedefinieerd als: Alle (im)materiële getuigenissen van de evolutie van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs aan universiteiten, academies en andere wetenschappelijke instellingen, hogescholen, enz. en de invloed ervan op de maatschappij.

De Vlaamse universiteiten bezitten een rijk en divers academisch erfgoed. De grootte ervan wordt voorlopig geschat op 1 miljoen voorwerpen. Deze academische collecties variëren van opgezette exemplaren van uitgestorven diersoorten tot gipsen replica's van antieke meesterwerken. Het zijn cruciale getuigen van institutionele, wetenschappelijke, culturele en sociale veranderingen in de Vlaamse universiteiten en in de maatschappij waarin zij functioneren.

De Vlaamse universiteiten kunnen trots zijn op hun erfgoed. De afgelopen jaren heeft elke universiteit dan ook initiatieven genomen om een academisch erfgoedbeleid te ontwikkelen en dit een volwaardige plaats binnen de instelling te geven, vanuit de overtuiging dat hiermee ook een wezenlijke bijdrage wordt geleverd aan het verrijken van het culturele leven in Vlaanderen.

Het Vlaams academisch erfgoed kampt met enkele bedreigingen. Vakgroepen verhuizen van locatie, instellingen worden gereorganiseerd, professoren gaan met pensioen, een onderzoeksgroep kampt met plaatsgebrek: dit zijn typische situaties waarbij onderzoeks- of onderwijsmateriaal bij het afval dreigt te belanden. Helaas verdwijnt daardoor soms waardevol erfgoed en tegelijk een stuk academische geschiedenis. Daarenboven wordt in het nieuwe Cultureelerfgoeddecreet en de Strategische Visienota Cultureel Erfgoed het academisch erfgoed niet als volwaardig aanzien. Het vindt geen plaats in het zogenaamde brede veld, i.e. de organisaties die ondersteund worden via een structurele werkingssubsidie.

Het academisch erfgoed heeft een achterstand en kan zich binnen het huidige cultureel erfgoedbeleid moeilijk ontplooien. Dit staat in schril contrast met de intrinsieke waarde en rijkdom van het academisch erfgoed in Vlaanderen. Daarom wordt in 2019 de VLIR-werkgroep Academisch erfgoed opgericht. Deze draagt beleidsmatig bij tot het volwaardig erkennen en honoreren van het academisch erfgoed binnen het cultureel erfgoedveld.

ONDERWIJS EN KWALITEITSZORG

ONDERWIJS EN KWALITEITZORG

Kwaliteitszorg

Waar in 2018 het decreet op het kwaliteitszorgstelsel 2019-2025 en de bijhorende nieuwe beoordelingskaders vorm kregen, is 2019 het jaar waarin de universiteiten in de schoot van VLIR in openheid kennis delen over hun *eigen regie*, overleggen over kwaliteitszorg-gerelateerde materies en goede praktijken uitwisselen.

Speciale aandacht gaat naar de vormgeving van de publieke informatie waarmee de universiteiten maatschappelijk verantwoording afleggen over de kwaliteit van elke geaccrediteerde opleiding. De universiteiten stemmen ook onderling af over keuzes en deelname aan de systeembrede analyses (SBA) die zijn bedoeld om goede praktijken op het vlak van onderwijsbeleid en opleidingskwaliteit in beeld te brengen en te delen binnen de hogeronderwijsgemeenschap.

In overleg tussen NVAO-VLIR-VLHORA wordt begin 2019 ook de kalender voor de tweede ronde instellingsreviews vastgelegd. Universiteit Antwerpen en Vrije Universiteit Brussel bijten de spits af in 2020-2021. Voor Universiteit Gent, KU Leuven en Universiteit Hasselt staat de volgende review in 2021-2022 op het programma. In aanloop naar deze reviews bespreken de universiteiten onder meer de taal van de review, de samenstelling van de reviewcommissie en het verloop en de timing van de procedure.

Educatieve master en IJkingstoetsen

In 2018 concentreerden de werkzaamheden inzake de lerarenopleiding zich rond de voorbereiding van de nieuwe educatieve masters voor de leraar secundair onderwijs. De nieuwe educatieve masters zijn opleidingen met de focus op een brede educatieve vorming, gestoeld op de integratie van academisch leraarschap en een domeinspecifiek luik en zijn gericht op een optimale inzetbaarheid in het hoger secundair onderwijs, conform de doelgroep en de eindtermen van de hogere graden secundair onderwijs.

Na positief advies van NVAO en goedkeuring door de Vlaamse regering in het voorjaar van 2019 kunnen de opleidingen van start gaan bij aanvang van het academiejaar 2019-2020. In 2019 wordt, via interuniversitair overleg, verder gewerkt aan de voorbereiding van de nieuwe curricula en de opstart van de nieuwe opleidingen, met aandacht voor interuniversitaire afspraken, aanbevelingen en informatie-uitwisseling. De dialoog tussen de opleidingen vindt plaats in een interuniversitaire projectgroep en richt zich in 2019 met name op de bekendmaking van de nieuwe opleidingen via de voorbereiding van een communicatiecampagne naar kandidaat-leraren en het werkveld.

In 2018 werd deelname aan een IJkingstoets een voorwaarde voor inschrijving in de bachelors Burgerlijk ingenieur en Burgerlijk ingenieur-architect. In 2019 wordt de verplichte deelname aan een IJkingstoets uitgebreid naar de bachelor in de Diergeneeskunde. De werkzaamheden rond de IJkingstoetsen worden opgenomen in de schoot van de VLIR in de Centrale IJkingstoetscommissie en de werkgroep Onderwijs. Hierbij gaat er bijzondere aandacht naar de evaluatie van de verplichte deelname, het onderzoek rond de validiteit en de afstemming met de startcompetenties van de bachelors en de plaats van de IJkingstoetsen in relatie tot andere instrumenten in de overgang tussen het secundair en het hoger onderwijs.

DIVERSITEIT EN SOCIAAL BELEID

DIVERSITEIT EN SOCIAAL BELEID

Gender in academia

VLIR ondersteunt het beleid rond gendergelijkheid in de Vlaamse universiteiten via overleg en gezamenlijke acties. Zo ontwikkelde VLIR in 2013 een interuniversitair actieplan Gender. Sindsdien voert de werkgroep regelmatig monitoring uit. Het laatste jaar wordt die monitoring uitgebreid met een kwaliteitsluik d.m.v. focusgesprekken met doctoraathouders, waarbij wordt onderzocht welke redenen mannen en vrouwen hebben om te kiezen voor een academische loopbaan. Doorheen de inspanningen van veel verschillende partners, is er vooruitgang geboekt in o.a. de vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in het universitair bestuur en het aantal vrouwen met een academische loopbaan. Toch stromen vrouwen nog steeds minder vaak dan mannen door naar hogere academische functies.

In 2018 nodigde de Jonge Academie (JA) VLIR uit om samen een charter uit te werken waarin de engagementen uit 2013 tegen het licht worden gehouden. Het charter wordt door de rectoren van de Vlaamse universiteiten ondertekend in juni 2019. Vijf actielijnen worden gebundeld: (1) meer bewustzijn rond onbewuste vooroordelen, (2) evaluatieprocedures die onbewuste vooroordelen tegengaan, (3) gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in bestuursorganen, (4) een werkbare werkcultuur voor iedereen, (5) monitoring van de evolutie. Naast de actielijnen worden ook concrete suggesties voor implementatie beschreven. Veel suggesties zullen op maat van elk van de individuele universiteiten ingevoerd worden. VLIR zal het proces als koepelorganisatie ondersteunen door de vinger aan de pols te houden met een efficiënte monitoring op niveau van de hele universitaire sector, door uitwisseling van ervaringen tussen universiteiten te stimuleren, en door het opzetten van gezamenlijke acties wanneer deze een meerwaarde vormen t.a.v. de initiatieven van de individuele instellingen.

Op 28 augustus 2019 heeft een themavergadering plaats over gendergelijkheid aan de Vlaamse universiteiten. Eén van de conclusies van de bijeenkomst is: Onbewuste vooroordelen (*implicit bias*) is de sleutelfactor waar steeds rekening mee gehouden moet worden bij rekrutering en selectie, campagnes, alsook alle andere HR-maatregelen.

Op 2 december 2019 buigen de werkgroep Gender en de werkgroep Personeel zich gezamenlijk over volgende topics: de resultaten van de focusgesprekken rond de vraag hoe de gendermonitoring het best kan verlopen in de toekomst en, in welke mate het VLIR-JA-charter kan omgezet worden in bijkomend genderbeleid.

Het charter is gepubliceerd op de VLIR-website:
vlir.be/publicaties/gender-in-academia/.

DIVERSITEIT EN SOCIAAL BELEID

Vluchtelingen

In 2015 kende België een piek in de instroom van vluchtelingen – ditmaal vooral uit Syrië, Irak en Afghanistan. De grote instroom stelde een aantal problemen scherp, waarmee de Vlaamse universiteiten te kampen hebben bij hun omgang met vluchtelingen.

Om de situatie ten gronde aan te pakken, werd een breed participatief traject georganiseerd, niet alleen binnen het Vlaamse hoger onderwijs, maar ook met diverse actoren uit de sociale- en integratiesector. De Koning Boudewijnstichting ondersteunde dit initiatief financieel. Tijdens een druk bijgewoond colloquium (24 april 2018) werden, vanuit verschillende invalshoeken, voorstellen en suggesties besproken.

De VLIR-werkgroep Gelijke kansen clusterde de verzamelde suggesties in vijf thema's en bundelde deze in een conclusiedocument. De thema's zijn: (1) informatie en onthaal, (2) erkenning van diploma's en competenties, (3) financiële drempels, (4) sociale dienstverlening en (5) voortrajecten. Binnen deze thema's worden aanbevelingen uitgewerkt. Voor elk van de aanbevelingen werd bekeken welke actor best de leiding zou nemen wat betreft de implementatie, en welke partners betrokken zouden kunnen worden. Het gaat hierbij in eerste instantie om volgende overheden en organisaties: departement Onderwijs en Vorming, VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding) en NARIC (National Academic & Professional Recognition and Information Centre), maar ook om middenveldorganisaties zoals VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten). Uiteraard zijn ook de universiteiten en VLIR-werkgroepen betrokken.

In 2019 worden deze partners aangeschreven met het verzoek om de aanbevelingen op te nemen. Daarbij wordt aangeboden ondersteuning te bieden bij de verdere uitwerking of implementatie van de aanbeveling. Elk van de aangeschreven partners reageert positief op het verzoek. De personen die aanspreekpunt zijn voor vluchtelingen uit de universiteiten komen regelmatig bijeen om ervaring uit te wisselen en de aanbevelingen uit het conclusiedocument op te volgen.

Het conclusiedocument is gepubliceerd op de VLIR-website:
vlir.be/publicaties/vluchtelingen/.

INTERNATIONALISERING

INTERNATIONALISERING

Reizen naar risicogebieden

Landen en regio's met gewapende conflicten, burgeroorlog, terroristische aanslagen, binnenlandse politieke onlusten, epidemieën, worden beschouwd als risicogebieden. Het reizen naar risicogebieden door professoren, doctorandi, studenten, ATP, dient te gebeuren conform de door de universiteit ingestelde procedure(s).

Op 28 augustus 2019 keurt het VLIR-bureau een nota goed waarin richtlijnen en aanbevelingen m.b.t. deze procedures worden opgesteld. De richtlijnen en aanbevelingen gelden als kader voor de implementatie van de procedures binnen de respectieve universiteiten. De procedure(s) kunnen worden uitgebreid met richtlijnen m.b.t. gedrag en omgangsvormen in het land van bestemming, informatie voor interculturele voorbereiding en het zendingsdossier houdende instructies en informatie over veiligheid en crisismanagement.

Uitgebrachte adviezen, landenlijsten, lijsten met aandachtspunten, enz. kunnen door de universiteiten worden gedeeld. Op 3 december 2019 komt een expertengroep samen om te bespreken op welke manier de informatiedeling kan worden georganiseerd. Naast vertegenwoordigers van de universiteiten sluiten ook vertegenwoordigers van het Fonds Wetenschappelijk onderzoek (FWO) en het secretariaat Universitaire Ontwikkelingssamenwerking (VLIR-UOS) bij het overleg aan.

De aanbeveling is gepubliceerd op de VLIR-website:
vlir.be/beleidsdomeinen/internationalisering/#tab_2.

Mensenrechten

Academische onderzoekers en universitaire beleidsverantwoordelijken worden regelmatig geconfronteerd met prangende en cruciale vragen over het respect voor de mensenrechten in een partnerland, bij een partnerinstelling, en zelfs bij individuele personen. Zij nemen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid in dit domein op, maar wensen dit nog verder te versterken. In de aanloop naar Internationale Mensenrechtendag op 10 december 2019, reikt de Vlaamse Interuniversitaire Raad de universiteiten een reeks concrete richtsnoeren aan onder de vorm van een mensenrechtentoets.

Ook de steeds meer op internationale samenwerking gerichte academische wereld is niet immuun voor risico's op schendingen van de mensenrechten. Welke houding kunnen, willen of moeten de universiteiten en hun medewerkers in dergelijke gevallen aannemen? Hoe kunnen zij zich hierover beter informeren, aan hun medewerkers de nodige vorming verschaffen, en passende acties ondernemen? Uiteraard zijn de Vlaamse universiteiten reeds gebonden door een aantal juridische bepalingen op het vlak van de mensenrechten. Ze wensen echter op dit vlak een veel bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid op te nemen. Op advies van een interuniversitaire werkgroep wordt een mensenrechtentoets ter beschikking gesteld: een praktisch werkinstrument voor zelfregulering.

Het rapport *Aanbevelingen voor de invoering van een mensenrechtentoets aan de Vlaamse universiteiten* is gepubliceerd op de VLIR-website:
vlir.be/beleidsdomeinen/internationalisering/#tab_3.

INTERNATIONALISERING

Kennismigratie

Onze arbeidsmarkt heeft dringend nood aan hooggekwalificeerde profielen. Om aan de noden te kunnen beantwoorden is ook internationaal talent nodig. Echter, onderzoekers en studenten uit landen van buiten de Europese Economische Ruimte (EER) zien zich geplaagd door administratieve en wettelijke obstakels die hun verblijfs- en arbeidstoegang tot België onnodig bemoeilijken. Die obstakels zijn een direct gevolg van een gebrekkige omzetting van de EU-richtlijn over de gecombineerde werkvergunning (*single permit*) en een niet-omzetting van de richtlijn over toegang en verblijf van derdelanders. Hierdoor is België aantoonbaar minder aantrekkelijk voor buitenlandse kenniswerkers. Dat is nefast voor onze kenniseconomie. In deze competitieve omgeving moeten instellingen snel kunnen schakelen bij het aantrekken van studenten en onderzoekers uit derde landen.

Tijdens de vergadering van 25 september 2019 keurt de raad de nota *Ruim baan voor kennismigratie* uit derde landen goed. De nota bevat de standpuntbepaling van de Vlaamse rectoren t.a.v. de problematiek.

Na een situering van de Europese en de Belgische context wordt aangegeven dat dringende maatregelen nodig zijn. De aanbevelingen zijn: (1) bijsturing en/of verduidelijking van de omzettingsregelgeving is nodig, (2) mobiliteit dient maximaal te worden gefaciliteerd, (3) het gebruik van de gastovereenkomst dient te worden gemaximaliseerd, (4) de scope van de gastovereenkomst dient te worden uitgebreid, (5) een zoekjaar voor hoogopgeleiden en onderzoekers dient te worden gefaciliteerd teneinde buitenlands talent te verankeren, (6) er is nood aan heldere communicatie.

Op 15 oktober 2019 publiceren de rectoren van alle Belgische universiteiten een opiniestuk in de kranten *De Tijd* en *Le Soir*. De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en le Conseil des Recteurs (CRef) vragen de overheden van dit land met aandrang om werk te maken van een soepel en efficiënt kennismigratiebeleid. Zij formuleren concrete aanbevelingen voor administratieve vereenvoudiging, rechtszekerheid, maximale responsabilisering van de kennisinstellingen, korte administratieve doorlooptijden en retentie van buitenlands talent.

Het rapport is gepubliceerd op de VLIR-website:
vlir.be/beleidsdomeinen/internationalisering/#tab_1.

Brexit

Op 12 januari 2019 drukken de Vlaamse rectoren in een opiniestuk hun bezorgdheid uit over de negatieve impact van een no deal Brexit op de academische samenwerking. Het wegvallen van EU-financiering voor onderzoeksprojecten of de wederzijdse uitwisseling van docenten en studenten ondermijnt de kwaliteit van het academisch weefsel aan beide kanten van het Kanaal. Intense interactie tussen excellente onderzoeksgroepen in een internationaal competitieve setting geeft zuurstof aan creativiteit en innovatie, en draagt bij tot welzijn en welvaart. Samenwerking binnen EU-onderzoeksconsortia met daarin bij voorkeur een aanwezigheid van kwalitatief hoogstaande partners, vormt voor onze Vlaamse onderzoekers een springplank naar internationale excellentie en zichtbaarheid.

De rectoren roepen de federale en Vlaamse regering op tot grote waakzaamheid bij de vormgeving van het toekomstige partnerschap met het Verenigd Koninkrijk, welke vorm dit ook mag aannemen. De uitwisseling van studenten en docenten en de onderzoekssamenwerking, zowel bilateraal als binnen grotere EU-projectconsortia, moet ongehinderd kunnen doorgaan. Het opwerpen van nieuwe barrières die de academische samenwerking bemoeilijken, is nefast voor het excellentieniveau van de Britse en Vlaamse universiteiten, leidt tot verschraling en vermindert de aantrekkingskracht van Europa als preferentiële kennispartner. Daar zijn welzijn en welvaart van onze samenleving absoluut niet mee gediend. De universiteiten vragen aan de federale en de Vlaamse regering om het voortouw te nemen bij het vrijwaren van de bestaande financieringsmechanismen voor academische samenwerking, of, als dit om welke reden dan ook niet tot de mogelijkheden behoort, te voorzien in volwaardige alternatieve mechanismen. Het zou voor alle betrokken partijen een drama zijn als de Britten niet alleen de EU verlaten, maar ook Europa.

INTERNATIONALISERING

Permanente aandacht voor academische vrijheid

De Vlaamse universiteiten veroordelen, in een persbericht van 22 februari 2019, de ontmanteling van de Hongaarse Academie van Wetenschappen. Zij drukken hun grote bezorgdheid uit over de beslissing van de Hongaarse regering om het netwerk van onderzoeksinstituten van de Hongaarse Academie van Wetenschappen onder direct regeringstoezicht te brengen. De rectoren van de Vlaamse universiteiten zien in deze beslissing een dramatisch nieuw dieptepunt in de aanval die de Hongaarse regering heeft ingezet op de academische vrijheid in het land.

Na het schrappen van het programma genderstudies aan de ELTE University en de Central European University en de noodgedwongen verhuis van de Central European University van Boedapest naar Wenen, is de ontmanteling van de Hongaarse Academie van Wetenschappen een nieuwe stap in het beleid van de Hongaarse regering tegen academische vrijheid.

Op 25 november 2019 stuurt VLIR een brief aan Eurocommissaris voor Justitie, Didier Reynders, waarin wordt gevraagd om, in het kader van het beleidsvoornemen om op periodieke basis de Europese lidstaten te onderwerpen aan een mensenrechtenscreening, bijzonder aandacht te besteden aan de academische vrijheid binnen de lidstaten. Universiteiten kunnen hun unieke verantwoordelijkheid als motoren van welzijn en welvaart in onze samenleving slechts opnemen, indien zij kunnen opereren in volle morele en intellectuele onafhankelijkheid van welke politieke of economische macht dan ook.

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Sharing minds, changing lives

Met de 2030 *Agenda for Sustainable Development* (SDG's) als internationaal oriënterend kader en in het licht van globale uitdagingen zoals armoede, migratie, klimaat en wereldwijde conflicten, worden de universiteiten uitgedaagd om hun studenten te vormen tot wereldburgers die kritisch en veerkrachtig in het leven staan. Tegelijkertijd spelen de universiteiten een sleutelrol, via onderzoek en innovatie, in het zoeken naar duurzame antwoorden op globale en lokale maatschappelijke uitdagingen.

VLIR-UOS is het platform waarbinnen het Vlaamse hoger onderwijs al sinds 1998 samenwerkt in het kader van universitaire ontwikkelingssamenwerking (UOS). Met middelen van de federale overheid is de organisatie de belangrijkste financier van samenwerkingsprojecten tussen academici uit Vlaanderen en het Zuiden, en van beurzen voor studenten en professionals uit Vlaanderen en het Zuiden.

Eredocoraat UOS voor vijf toppers uit het Zuiden

Ontwikkelingssamenwerking staat steeds hoger op de agenda binnen de Vlaamse universiteiten. Om dat engagement in de verf te zetten, reiken de vijf Vlaamse universiteiten op 15 mei 2019 elk één eredocoraat uit aan een persoon die zich verdienstelijk maakte binnen het domein van de universitaire ontwikkelingssamenwerking.

- Universiteit Antwerpen – Jean-Jacques Muyembe Tamfum (DR Congo), directeur Institut National de Recherche Biomédicale, professor aan de Universiteit van Kinshasa
- Vrije Universiteit Brussel – José Ramón Saborido Loidi (Cuba), minister voor Hoger onderwijs
- Universiteit Gent – Leymah Roberta Gbowee (Liberia), winnaar van de Nobelprijs voor de Vrede (2011) (samen met Ellen Johnson Sirleaf en Tawakkul Karman). Ze zet zich in om vrede en vrouwenrechten wereldwijd te bevorderen, en doet dit onder andere als SDG-ambassadeur van de Verenigde Naties. Via haar eigen stichting, de Gbowee Peace Foundation geeft ze studiebeurzen aan meisjes en jonge vrouwen en benadrukt daarmee het belang van onderwijs.
- Universiteit Hasselt – Clarice Garcia Borges Demétrio (Brazilië), expert in Biometrie, Escola Superior de Agricultura Luiz Queiroz
- KU Leuven – Nteranya Sanginga (DR Congo), directeur-generaal International Institute for Tropical Agriculture (IITA)

VLIR-UOS organiseert de academische zitting in het kader van zijn 20-jarig bestaan. Een feestelijke gebeurtenis, en bovendien een primeur. Voor het eerst gebeurt dit in een gezamenlijke plechtigheid, met en voor alle universiteiten samen. Hiermee maken de vijf universiteiten ook een duidelijk statement over hun maatschappelijk engagement in het kader van ontwikkelingssamenwerking. Samenwerking is de beste manier om alle mogelijke expertise te bundelen. "Alleen zo kunnen we succesvol de globale uitdagingen zoals armoede, migratie, klimaatverandering en wereldwijde conflicten aanpakken.", aldus Herman Van Goethem, rector van Universiteit Antwerpen en voorzitter van de VLIR op dat moment.

BEHEER EN ADMINISTRATIE

BEHEER EN ADMINISTRATIE

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI), de Jonge Academie (JA) en de Vlaamse Interuniversitaire raad (VLIR) slaan op 6 november 2019 de handen in elkaar om, meer dan één jaar na inwerkingtreding van de GDPR, een focusdag te organiseren over de gevolgen van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (beter gekend als GDPR – General Data Protection Regulation) voor wetenschappelijk onderzoek.

Met dit event richtten de organisatoren zich specifiek naar verantwoordelijken of experts op het vlak van coördinatie, begeleiding en organisatie van onderzoek aan een Vlaamse instelling die aan wetenschappelijk onderzoek doet. De opkomst is groot, met een tweehonderdtal deelnemers. Centraal staat de vraag of het voor onderzoekers wel voldoende duidelijk is hoe ze met persoonsgegevens doorheen de onderzoekscyclus dienen om te gaan en, hoe de diverse wetgevende kaders (GDPR, Clinical Trial Regulation (CTR), Wet op Menselijk lichaamsmateriaal, enz.) met elkaar moeten verzoend worden.

BOODSCHAP AAN DE VLAAMSE REGERING

Verkiezingsmemorandum 2019

2019 is het jaar waarin Europese, federale en Vlaamse verkiezingen plaatshebben. In aanloop van de verkiezingen publiceerde VLIR in 2018 het Verkiezingsmemorandum 2019. In het memorandum formuleert de universitaire gemeenschap concrete vragen en boodschappen aan het adres van de toekomstige beleidsmakers. Tegelijk stelden de universiteiten daar ook een aantal expliciete engagementen tegenover.

Het VLIR Verkiezingsmemorandum 2019 is beschikbaar op de website: vlir.be/publicaties/verkiezingsmemorandum/.

Kernboodschappen uit het Verkiezingsmemorandum 2019

Infrastructuur

Veilige en state-of-the-art infrastructuur voor onderwijs en onderzoek is essentieel voor de goede werking van onze universiteiten.

Met de huidige jaarlijkse investeringsenveloppe kunnen de universiteiten amper 22 % van hun infrastructuurnoden financieren. Dit ondermijnt hun internationale aantrekkingskracht.

Aan de volgende regering vragen we om de financiering op te trekken tot minstens 110 miljoen euro per jaar.

Onderzoek & ontwikkeling

De Vlaamse regering heeft aanzienlijke stappen gezet om het budget voor onderzoek en ontwikkeling (O&O) structureel te verhogen met 500 miljoen euro.

Aan de volgende regering vragen we dit beleid voort te zetten en de 1 %-norm voor O&O expliciet op te nemen in het regeerakkoord.

Fundamenteel onderzoek

De Vlaamse regering heeft aanzienlijk meer geïnvesteerd in fundamenteel onderzoek.

Aan de volgende regering vragen we om deze financiering verder structureel te verhogen.

Fundamenteel onderzoek is immers de voedingsbodem waarin innovatie wortelt.

Obstakels mobiliteit

Onze universiteiten kunnen niet zonder buitenlands talent. Toch staan tal van wettelijke en administratieve obstakels de internationale mobiliteit in de weg.

Aan de volgende regering vragen we om deze obstakels maximaal weg te werken. Zo niet blijven we onze kenniseconomie onbedoeld ondermijnen.

Levenslang leren

Een recent OESO-rapport toont aan dat Vlaanderen achteropinkt inzake levenslang leren.

De universiteiten willen sterker inzetten op levenslang leren en vragen de volgende regering stimuli te voorzien in de basisfinanciering.

Ontwikkelingssamenwerking

Via universitaire ontwikkelingssamenwerking zetten de universiteiten blijvend in op duurzame capaciteitsopbouw in het Zuiden. Deze samenwerking heeft op het terrein een aantoonbare meerwaarde.

Aan de volgende federale regering vragen we om de besparingen in deze sector terug te draaien.

Studentenmobiliteit

Studeren in het buitenland is intellectueel en cultureel verrijkend. De Vlaamse regering wil dat 33 % van de studenten tegen 2020 een buitenlandse ervaring kunnen opdoen.

Aan de volgende regering vragen we een ambitieuze financiering om deze doelstelling in 2020 te halen.

Universitaire ziekenhuizen

Via academische opleidingen en wetenschappelijk onderzoek zorgen de universitaire ziekenhuizen voor meer kwaliteit en innovatie in de gezondheidszorg.

De financiering van de academische activiteiten in deze ziekenhuizen hinkt zwaar achterop ten aanzien van onze buurlanden.

Aan de volgende federale regering vragen we om de financiering op te trekken naar een internationaal aanvaardbaar niveau.

Brexit

De samenwerking met het Verenigd Koninkrijk is van oudsher zeer intensief op het vlak van onderzoek en studentenuitwisseling.

Aan de Vlaamse en federale regeringen vragen we om ervoor te zorgen dat deze samenwerking niet gehypothecerd wordt na de brexit.

BOODSCHAP AAN DE VLAAMSE REGERING

Besparingen en nieuwe beleidsimpulsen

De nieuwe Vlaamse regering kondigt de ontwerpbegroting 2020 en de meerjarenraming 2020-2024 aan met daarin aanzienlijke besparingen voor de universiteiten ten belope van minstens 245 miljoen euro. De besparingen zullen door de overheid volgens drie assen worden doorgevoerd: (1) hervormingen in de fiscaliteit, (2) maatregelen inzake efficiëntie en kerntaken, (3) mildereren van een aantal groeipaden. Anderzijds kondigt de regering ook twee budgettaire injecties aan in de sector Onderzoek en Innovatie: een groeipad voor innovatie (+ 250 miljoen euro in 2024) en een groeipad voor O&O-infrastructuur (+ 75 miljoen euro in 2024). Als kernspelers binnen het innovatie-ecosysteem hopen de universiteiten op een substantieel bijkomende investering door de overheid uit deze enveloppes.

VLIR zet het onderwerp op de agenda van het overleg met de ministers, kabinetten en administraties.

Bricks for brains

De Vlaamse overheid voorziet voor de vijf universiteiten samen jaarlijks een investeringsenveloppe van 31 miljoen euro. Dit is slechts één vijfde van de reële investeringsnoden voor gebouwen, auditoria, labo's en installaties op onze campussen. Of, als we, conform de afschrijvingsregels, 3 % van de verzekerde nieuwbouwwaarde van de gebouwen als maatstaf nemen, een dekkingpercentage van amper 22 %.

Als universiteiten onderschrijven we het pleidooi van werkgeversorganisaties als het VBO (Verbond van Belgische Ondernemingen) of Amcham (American Chamber of Commerce in Belgium) om resoluut de kaart te trekken van productieve investeringen (investeer in investeringen). Concreet vragen de Vlaamse universiteiten aan de Vlaamse regering om de investeringsenveloppe voor de universiteiten minstens op te trekken naar 110 miljoen euro per jaar, het equivalent van 10 % van de werkingstoelagen.

De vraag is onderwerp van een opiniestuk dat de vijf Vlaamse rectoren publiceren op 10 april 2019: #Bricksforbrains: investeer in onze universitaire infrastructuur, vliir.be/nieuws/bricks-for-brains/.

INTERNE ORGANISATIE

Aanpassing statuten

De actualisering van de VLIR-statuten wordt door de raad goedgekeurd tijdens de vergadering van 25 september 2019. De actualisering drong zich op om volgende redenen: De statuten waren op meerdere punten niet compatibel met de verplichtingen die decretaal worden opgelegd in de Codex Hoger Onderwijs. De statuten hielden geen rekening met de voor stichtingen relevante bepalingen in het Wetboek voor Verenigingen en Vennootschappen van 2019. De statuten omvatten geen precieze omschrijving van de bevoegdheden die de raad delegeert aan de operationele bureaus. De raad van bestuur kreeg in de vigerende statuten een aantal taken toegewezen die logischerwijze thuishoren onder de operationele bevoegdheid van de bureaus. De statuten regelden nergens de rol van de secretaris-generaal binnen de stichting en de operationele delegaties waarover betrokkene beschikt.

Interne reglementen

De gewijzigde statuten bepalen dat volgende elementen worden vastgelegd in een intern reglement: explicitering van de toerbeurtregeling voor het voorzitterschap, de vaststelling van de interne werkregels en, waar nodig, de verdere explicitering van de bevoegdheden die door de raad aan de operationele bureaus worden toegewezen, de berekeningswijze van de jaarlijkse bijdragen van de universiteiten tot het werkingsbudget van VLIR. Er wordt voorgesteld om met drie interne reglementen te werken: (1) een intern reglement van de raad van bestuur, (2) een intern reglement van het bureau der rectoren, (3) een intern reglement van het bureau UOS.

INTERNE ORGANISATIE

Samenstelling raad en bureaus

31 december 2019

Raad van bestuur

voorzitter: Luc Sels, rector KU Leuven

eerste ondervoorzitter: Rik Van de Walle, rector Universiteit Gent

ondervoorzitters: Luc De Schepper, rector Universiteit Hasselt;
Caroline Pauwels, rector Vrije Universiteit Brussel

secretaris: Herman Van Goethem, rector Universiteit Antwerpen

leden: Koenraad Debackere, algemeen beheerder KU Leuven;
Mieke Van Herreweghe, vicerector Universiteit Gent; Jan Danckaert,
vicerector Vrije Universiteit Brussel; Bart Heijnen, algemeen beheerder
Universiteit Antwerpen

leden met raadgevende stem: Tine Baelmans, vicerector Onderwijsbeleid
KU Leuven; Jeroen Vanden Berghe, logistiek beheerder Universiteit Gent;
An De Backer, academisch beheerder Universiteit Hasselt; Koen Verlaeckt,
secretaris-generaal VLIR

vertegenwoordigers van de overheid: Koen Pelleriaux, departement Onderwijs
en Vorming; André De Leenheer, afgevaardigde van de minister van federaal
Wetenschapsbeleid

vertegenwoordiger van VVS (Vlaamse Vereniging van Studenten): N.

Bureau der rectoren

voorzitter: Luc Sels, rector KU Leuven

ondervoorzitter: Rik Van de Walle, rector Universiteit Gent

leden: Luc De Schepper, rector Universiteit Hasselt; Caroline Pauwels, rector
Vrije Universiteit Brussel; Herman Van Goethem, rector Universiteit Antwerpen

secretaris: Koen Verlaeckt, secretaris-generaal VLIR

Bureau VLIR-UOS

voorzitter: Johan De Tavernier, KU Leuven

ondervoorzitter: Stefaan Smis, Vrije Universiteit Brussel

leden: Peter Bols, Universiteit Antwerpen; Guido Van Huylenbroeck
Universiteit Gent; Jean-Michel Rigo, Universiteit Hasselt; Kurt Debaere,
Howest hogeschool (vertegenwoordiger VLHORA)

Personeel VLIR-secretariaat

Bernadette Allaert, beleidsmedewerker Internationalisering en Externe
communicatie; Marjoleine (Jo) Breda, senior beleidsmedewerker
Sociaal beleid; Marleen Bronders, senior beleidsmedewerker Onderwijs;
Filip Colson, beleidsmedewerker Onderzoek; Aurora Geerts, beleidsmedewerker
Onderzoek; Danielle Gilliot, senior beleidsmedewerker Onderzoek;
Isabelle Melis, beleidsmedewerker Onderwijs; Nele Robberechts,
beleidsmedewerker Onderzoek; Els Titeca, beleidsmedewerker Universitair
beheer; Joachim Van Haver, directiemedewerker, Lies Vander Straeten,
directiemedewerker; Mieke Vanderstappen, directiemedewerker;
Koen Verlaeckt, secretaris-generaal

INTERNE ORGANISATIE

VLIR-overlegplatformen

31 december 2019

Beheer en Administratie

- domeinwerkgroep Universitair beheer en Administratie (UBA)
- werkgroep Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- werkgroep Financiële directeuren
- ad hoc werkgroep Boekhoudkundige adviezen
- werkgroep Personeel
- ad hoc werkgroep Personeelsstatistieken

Diversiteit en Sociaal beleid

- domeinwerkgroep Sociaal beleid en Diversiteit
- werkgroep Gender
- werkgroep Opvolgingsgroep registratie kansengroepen
- werkgroep Sociale voorzieningen voor studenten (SOVO)

Internationalisering

- domeinwerkgroep Internationalisering
- werkgroep Kennismigratie, in oprichting
- ad hoc werkgroep project Visumproblematiek, in oprichting

Onderwijs en Kwaliteitszorg

- domeinwerkgroep Onderwijs
- centrale IJkingstoetscommissie
- werkgroep Kwaliteitszorg
- werkgroep Lerarenopleiding
- ad hoc werkgroep DLR Educatieve master
- werkgroep Opleidingsaanbod
- ad hoc werkgroep Engelse vertalingen
- werkgroep SIDU (Instroom, Doorstroom, Uitstroom)

Onderzoek en Innovatie

- domeinwerkgroep Onderzoek en Innovatie
- gezaghebbend panel VABB – SHW
- werkgroep Academisch erfgoed
- werkgroep Doctoral Schools
- subwerkgroep Doctoral Schools, overleg externe arbeidsmarkt
- werkgroep EU Research
- werkgroep EU Research, VLIR & CRef
- werkgroep RDM (Research Data Management) en OS (Open Science)
- werkgroep TTO (Tech Transfer Offices)
- werkgroep Wetenschap, Ethiek en Integriteit
- ad hoc werkgroep iBOF
- ad hoc werkgroep Wetgeving dierproeven

PERSBERICHTEN EN OPINIESTUKKEN

In 2019 publiceert VLIR opiniestukken over diverse onderwerpen. Aansluitend bij de academische actualiteit worden regelmatig persberichten verstuurd.

De opiniestukken en persberichten kunnen worden geraadpleegd op de VLIR-website: vlir.be/nieuws/.

Overzicht

- Personeelsstatistieken 2018 – De vijf Vlaamse universiteiten blijven groeien, persbericht 2019 01 08
- Brexit, opiniestuk van de vijf Vlaamse rectoren 2019 01 12
- Professionele masteropleidingen – Professionele masteropleidingen binnen hogescholen zijn geen goede keuze, persbericht 2019 01 15
- Hongaarse Academie van Wetenschappen – De Vlaamse universiteiten veroordelen de ontmanteling van de Hongaarse Academie van Wetenschappen, persbericht 2019 02 22
- Bijzondere Onderzoeksfondsen – Fundamenteel innoverend: de herijking van de Bijzondere Onderzoeksfondsen, opiniestuk van de vijf Vlaamse rectoren 2019 03 05
- Platform Wiskunde – Vlaamse universiteiten willen Wiskunde versterken, persbericht 2019 03 14
- Educatieve master – Diploma van leraar nu ook op masterniveau, persbericht 2019 03 29
- Bricks for Brains - # Bricksforbrains: investeer in onze universitaire infrastructuur, opiniestuk van de vijf Vlaamse rectoren 2019 04 10
- Ontwikkelingssamenwerking, opiniestuk van de vijf Vlaamse rectoren 2019 05 15
- Gender in Academia – Rectoren scherpen hun engagementen aan voor meer gendergelijkheid, persbericht 2019 06 26
- IJkingstoets 2019 – 391 deelnemers aan verplichte IJkingstoets Diergeneeskunde, persbericht 2019 07 04
- IJkingstoetsen zitten in de lift – 30 % meer inschrijvingen, persbericht 2019 08 28
- Nieuwe voorzitter – Rector Luc Sels vanaf 1 september nieuwe voorzitter van de Vlaamse Interuniversitaire Raad, persbericht 2019 08 30
- Eerste iBOF-oproep – Accelereren naar internationale wetenschappelijke uitmuntendheid: 30 miljoen voor eerste iBOF-oproep, persbericht 2019 09 16
- From PhD to job market – Ready for business: doctoraatsdiploma als extra troef op de arbeidsmarkt, persbericht 2019 09 18
- Kennismigratie – Maak kennismigratie makkelijker voor internationaal talent, opiniestuk van alle Belgische rectoren 2019 10 15
- Personeelsstatistieken 2019 – Vlaamse universiteiten overschrijden de kaap van 33.000 personeelsleden, persbericht 2019 11 19
- Dag van de wetenschap 2019 – U komt toch ook naar de Dag van de wetenschap op zondag 24 november ?, persbericht 2019 11 22
- Dierproeven – Maximale transparantie over dierproeven voor wetenschappelijk onderzoek is een must voor de Vlaamse universiteiten, persbericht 2019 12 03
- Mensenrechtentoets – In de aanloop van Internationale Mensenrechtendag reikt VLIR de universiteiten een reeks concrete richtsnoeren, persbericht 2019 12 05
- Europees onderzoeksbudget – Een vernieuwd Europa vergt een ambitieus Europees onderzoeksproject, opiniestuk van de vijf Vlaamse rectoren 2019 12 12

KERNCIJFERS

146.428

Totaal aantal ingeschreven studenten met een diplomacontract, AJ 2018 – 2019 ¹

2.155

Aantal doctoraatsdiploma's AJ 2017 – 2018 (ongewogen) ⁵

€2.399.960.384

Totaalbedrag bedrijfsinkomsten (2018) ⁹

17.895,95

Totaal aantal wetenschappelijke personeelsleden, op 1 februari 2019 (in VTE) ²

189.557

Aantal publicaties in het Web of Science en het Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand (Sociaal en Humane Wetenschappen), 2007 – 2016 ⁶

€140.172.906

Inkomsten uit Europese programma's (2018) ¹⁰

58,99%

% van het wetenschappelijk personeel gefinancierd buiten de werkingsuitkeringen, op 1 februari 2019 (in VTE) ³

821

Aantal toegekende octrooien, 2014 – 2018 (niet gewogen) ⁷

€247.397.221

Inkomsten uit contractonderzoek met de privésector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom), 2018 ¹¹

8.751,43

Totaal aantal administratieve en technische personeelsleden, op 1 februari 2019 (in VTE) ⁴

103

Aantal gecreëerde spin-off, 2014 - 2018 ⁸

Bronnen

¹ Dataloep

²⁻³⁻⁴ Personeelsstatistieken, telling 1 februari 2019

⁵ Indicatorenboek 2019

⁶ BOF-sleutel 2019

⁷⁻⁸ ECOOM

⁹⁻¹⁰⁻¹¹ jaarrekeningen universiteiten

COLOFON

Het Jaarverslag 2019 van de Vlaamse Interuniversitaire Raad is gepubliceerd in elektronische versie en is als download beschikbaar op de website:

vlir.be/publicaties/jaarverslag/.

verantwoordelijke uitgever: Koen Verlaeckt, secretaris-generaal

Vlaamse Interuniversitaire Raad

Ravensteingalerij 27 bus 6, 1000 Brussel

T. +32 (0)2 792 55 00

administratie@vlir.be

www.vlir.be / @ VLIRnws

D/2020/2939/1

